

המגורש פרק תשיעי גיטין

פר

עין משפט
נר מצוה

יג א מתי פ"ה מהל'
גירושין הל' ט סמט
עשין נ טויע' אה"ע סי'
קל סעף'ה ו'ע'ס כ"ח:

מאי קאמר. האי ל'א תישא דקאמר למאן קאמר לאורו פלוגי או
לכל אדם: **לא תישא לו.** כדמפרש שמא יאמרו כשיהי' נותנין במתנה
ואין לך לעו גדול מזה: **ואם נישא לאחר לא סאל.** שלא להחיות תנאי
זה: **ומפום דך גוירא לא מפיקין לה.** בחמיה והא לא איתקיים

מסתברא בין לר' אליעזר בין לרבנן כיון דפסקה פסקה. פי'
ומגורשת לעולם ואע"ג דלמאי דבעי למימר לרבי
אליעזר או לדמא לא סגא משמע דבעי למימר דאין הגט תל אלא אורו
היום כמו חזן מפלוגי דלא תל אלא מעגלמא מ"מ לישנא דפסקה
משמע לגמרי והא דקאמר לקמן (ד'
טו.) לעולם לאפוקי * (מדרבא חמרי רב
נחמן) לאו לאפוקי ממש אלא שופרא
דשמרא דתקון מיומא דן ועלמא שלא
תטעה לומר שאינה מגורשת אלא אורו
יום: **וא"ר** חז"ל נחמן ה"ק. וז"ל
דמיעקרא לא אמר כך וי"ל דמיעקרא
סבר דלפקטי רבנן קידושין מינה
ולבסוף חור בו שאין נראה לו סברא
דבכיל משמא מעטת כזו יפקיעו
רבנן קידושין: **ומגורשה** למחר
ומקיים לגמרי. דהשתא לא שייך
שמא יאמרו נשותיהן נותנין במתנה
כיון דישאלת לאחר בינתים:

**"מסתברא בין לרבי אליעזר בין לרבנן כיון
דפסקה פסקה: ת"ר** הרי זה גיטך ע"מ
שתנשא לפלוני הרי זו לא הנשאת ואם
נשאת לא תצא מאי קאמר אמר רב נחמן
ה"ק הרי זו לא הנשאת לו שמא יאמרו נשיתן
נותרין במתנה ואם נשאת לאחר לא תצא
ומ"מ גורה לא מפיקין מיניה ושרינן אשת
איש לעלמא אלא אמר רב נחמן רבי קאמר
הרי זו לא הנשאת לו שמא יאמרו נשיתים
נותרין במתנה ואם נשאת לו לא תצא דמשום
גורה לא מפיקין א"ל רבא לו דהא דלא תנשא
הא לאוד תנשא והא בעי קיומי לתנאה דנבי
תיבא אפשר דמינסבא היום ומגורשה למחר
ומכ"מ לתנאה ולחד דפליגת עליה דרב
הודה קבוצית ליה דאתמר קונם עיני
בשינה היום אם אישן למחר אמר רב יהודה
אל יישן היום שמא יישן למחר רב נחמן
אמר יישן היום אמר ר' יוחנן שישן שישן
הרי השתא חסם בדידה קיימא דאי בעי
מברין נפשיה במילואתא ולא נא"מ הבא
בדידה קיימא לאגרושי אלא אמר רבא הרי
זו לא תנשא א"ל לו ולא לאחר: לו לא תנשא
שמא יאמרו נשותיהם נותרין במתנה לאחר
לו לא תצא דבעי קיומיה לתנאה ואם נשאת
לו לא תצא דמשום גורה לא מפיקין לאחר
דרכא הרי זו לא תנשא לא לו ולא לאחר
ואם נשאת לו לא תצא לאחר תצא: ת"ר

רב נחמן הכי קאמר הרי זה גיטך
ע"מ שתנאי לפלוני הרי זו לא
תישא לו משום גזירה שמא יאמרו
נשיתן נותרין במתנה ואם נישא לו
לא תצא שתן כחן איסור אלא תצא
לעו בעגלמא: **סאל לאחר פינשא.** והיי
גיטא הויאל ולא אמר ע"מ שלא
תנשא אלא לפלוגי אלא ע"מ שתנאי
לפלוגי סוף סוף הא בעינא לקיומי
תנאה: **וכי תישא אפשר דמיגרסת.**
מן השני היום ולמחר תישא לאורו
פלוגי רבנן תנאה: **ולפא דפליגת**
עליה דרבי יוסם קמדותי לה. דלא
חיישא דלמא לא מיקיים: **שמא יישן**
למחר. ומגלמא טעבר על גדרו: **ורב**
נחמן אמר יישן היום. ולמחר יתקיים
תנאו ולא יישן: **דאי כתי מכריו נפשיה**
כסיומא. ויקוב כשרו תמיד בקון:
כדיה קיימא לאגרושי. בחמיה:
מפליג. ודוח אורח לעברה בדברי
הבאי: **מתי נמי דיקא.** בז"מ בהשוכר
את הפועלים (דף גז.). **אפשר דאלמא**
ולקיא. ולבן תימא גופיה תנאו קיים:
כלל לאפוי כשר חויר. קמתי כלל
אמר ר' יהודה בן תימא: **כוס גט.**
דקאמר ר' יהודה בן תימא: **מטעני**
כשר חויר. דה"ק כזה כזה דלי אפשר
לקיימו כלל הלך תנאו בטל אכל
לעבור על דברי תורה אפשר לקיימו
באיסור ותקנה על טעמיה: **שכבעני.**
גרסינן בני פלוני וגבי אביו ואבין
גרסינן שלא תבעני: **אין מטעני.** בין
בזנות בין בכאולין: **אין מטעני שמא**
נבעל נפס. כלומר מותרת לישא
מיד ואין חוששין שמא תבעל להן
ויבטל הגט **כלל** אמר לה ע"מ שלא
תבעני לפלוני אינו גט שמא תבעל
לו דומיא דע"מ שלא תלכי לבית
אבך לעולם: **ואילו גבי אבא ואבין**
שכבעני לא קמתי. דניהוי תנאה
אלמא לא הוי תנאה: **לא כתי נישא**
כו. [משום ולדידה לר' יהודה בן
תימא אפילו לא יתקיים הרי זה גט
אלא לרבא קסוד דהא אמר] אפילו
רבי יהודה בן תימא מודה בה:
אמר לך רבא. לא דמיא לכשר
חויר דאלו כשר חויר בידה לקיימו
באיסור ושכבעני לפלוני נמי אפשר
דיתמארה ליה במנומא ואם אינו
רובא לבעלם באיסור ישאלה ויבעל
בהיתא, אלא אכל ואבך בדידה
קיימא: **לרבא כלל.** דקתני רבי
יהודה בן תימא: **לאפוי אבא ואבך.**
דאי נמי איל לקיימו: **כוס למטעי**
כשר חויר. דאפשר לקיימו הוא:
ולאכתי

הגרות הב"ח
(ב) תוס' ד"ס ה"כ וכו'
לקיים תנאה לא הוי
אשת א"ת כ"כ סי' האש
ואינה מקודשת להם וכו'
אשת א"ת ואלא ותישא
לפלוגי כלא גירושין:

כ"מ ז"ל [תוספתא פ"ה]

ד"ס ז"ל [כ"מ ט"ז]

[תוספתא פ"ד]

גליון הש"ס
רומ' ד"ס ה"כ בדידה
וכו ולפי פ"ט
ור"מ. כדמנוח דף ס'
ט"ז: ד"ה על מנת וכו'
ויל' ע"ס. ע"י תנאים
דף יד ע"כ תריס' נכנסו:

הבא בדידה קיימא לאגרושי
אע"ג דכיון שאינה יכולה
לקיים תנאה (ה) "הויא אשת איש לזה
שקאלת לו טעשו מ"מ אלא כולה
לקיים תנאה ולבסוף בלא גירושין
דלעולם לריכה גט מספיקא שמא
יתקיים תנאה ותנשא גם לפני ע"י
מיסתא הרשאה או יגרשה וקשה * לרבי
יהודה והא דרז"ל בדידה קיימא לאגרושי
שיכולה לומר מאי עני וכיפיק ליה
ולפי פ"י רס"ו ורבינו ט"ס דלא כייפיקין
ליה יתחא ועוד קסוד דכייפיקין
לגרשה שהרי היא עליו באיסור אשת
איש וז"ל מאי קאמר אלו בדידה
קיימא לאגרושי ואי הוה מפרש בדידה
קיימא לאגרושי ולא ינסבוי דודאי
אין בידה שיטאנה זה הוי אחי שפיר
אך אין הלשון משמע בן וי"ל כיון דמכל
מקום יכול הבעל לדחותה בידה בדידה
קיימא לאגרושי: **ע"ר** מנת טעמיה
בכוס (ב"מ דף גז.) גרסינן אם
נתקיים התנאי הרי זה גט ואם לאו
אינו גט ותימה איך יכול לקיימו
בדידה לן למילף מתנאי ביה גז ובני
לרובן שיכול לקיימו אכל הכא שלא
יכול לקיימו כי הכא הוה לן למימר
דאף על גב דתנאי בטל מעשה קיים
לכתי דכתיב בפרק "גלות חלויה
(יבמות דף קו) דבעינן שיכול לעשות
ע"י שליח וי"ל דהתם לא ילפינן
אלא שהמעשה יכול לעשות ע"י שליח
אכל תנאי אין לחוש אם לא יוכל
לעשות ע"י שליח או אינו יכול
לעשות כלל: **ע"ר** מנת טעמיה
לפלוגי ואילו לאבא ולאבך לא קמתי.
יט ספרים סונוהו דברייתא ע"מ
שלא תבעני לאבא ולאבך אין חוששין
שמא תבעל להם משום דקסוד להו
מאז דייק ואילו לאבא ולאבך לא
קמתי אבא ואבך מאז דכך שמיייה
מיהו משום כן אין לרבי להגיה דאפיר
דייק מדקתני ע"מ שתבעני לפלוני
משמע דוקא לפלוני דלא תסוב
הפלגה בדברים כמה שיש סוף איסור
פניה אכל אבא ולאבך לא:
ומיטוב

[ג'ל מדגמל מיעי
רעל מרד נחמן]
יד ב מתי פ"ד מהל'
גירושין הל' יד מהל'
לאין רבנן טויע' יד'
סומן ריב סעף ג'
פ' ג'
פ' ג'
פ' ג' מתי פ"ח מהל'
גירושין הל' ג סמט
עשין נ טויע' אה"ע סי'
קמט סעף טו':
פ' ג'
פ' ג' מתי פ"ו מהל'
גירושין הל' ז סמט
עשין נ טויע' אה"ע סי'
קמט סעף יב':
פ' ג'
פ' ג' מתי פ"ט מהל'
גירושין הל' ט סמט
עשין נ טויע' אה"ע סי':
קמט סעף יג':
פ' ג'
פ' ג' מתי פ"י מהל'
גירושין הל' י סמט
עשין נ טויע' אה"ע סי':
קמט סעף יד':

[ג'ל לרבינן]

ה"פ
ל'א תנשא ואת נשאת

תוספתא ר"ד

לאחר מותו: ת"ר הרי
זה גיטך ע"מ שתנשא
לפלוגי הרי זו לא תנשא
לא לו ולא לאחר אלא לו
שמא יאמרו נשיתין
נותרין במתנה הוה ליה
ולאחר [התנאה]
דבעיא לקיימה לתנאה
ואם נשאת לו לא
תצא דמשום נדירה
ואם מפיקין לה ואם
נשאת לאחר תצא
דבעיא לקיימה לתנאה
ואם נתקיים לא תתקיי
תנאה ולא הוה גט:
אחרת קונם עיני בשבת
היום אם אישן למחר
אמר רב יהודה אל יישן
היום שמא יאמר למחר
בשבת עובר על גזירה
למפרע ורב נחמן אמר
ישן היום ואין חוששין
שמא יאמר למחר. עלה
ברעוה לומר דפליגא
דרב יהודה ורב נחמן
דפליגי בהו שייכי נמי
בהרי זה גיטך ע"מ
שלא תנשתי יין כל יום
ואם או כל יום הוי
פלוגי דהיא הוי דבי
היכי דהתם אמר רב
נחמן ישן היום ואין
חוששין שמא יאמר
למחר נמי נישא הבא
נשאת ביד ולא חוששין
שמא תשתה יין ויבטל
הגט למפרע ובי היכי
דאמר רב יהודה התם
אל יישן היום שמא יאמר
למחר ה"ה הכי נמי הבא
לא תנשתי עדי ויבטל
ל' יום או עדי שבת
אחרו פלוגי שמא תשתה
יין ויבטל הגט למפרע
ולא הוי דלא דמי
דהתם כי אמר קונם עיני
בשינה היום אם אישן
למחר אם יישן למחר לא
חייל עליה שום איסור
שהאיסור לא חייל אלא

[ג'ל]
לאחר מותו: ת"ר הרי
זה גיטך ע"מ שתנשא
לפלוגי הרי זו לא תנשא
לא לו ולא לאחר אלא לו
שמא יאמרו נשיתין
נותרין במתנה הוה ליה
ולאחר [התנאה]
דבעיא לקיימה לתנאה
ואם נשאת לו לא
תצא דמשום נדירה
ואם מפיקין לה ואם
נשאת לאחר תצא
דבעיא לקיימה לתנאה
ואם נתקיים לא תתקיי
תנאה ולא הוה גט:
אחרת קונם עיני בשבת
היום אם אישן למחר
אמר רב יהודה אל יישן
היום שמא יאמר למחר
בשבת עובר על גזירה
למפרע ורב נחמן אמר
ישן היום ואין חוששין
שמא יאמר למחר. עלה
ברעוה לומר דפליגא
דרב יהודה ורב נחמן
דפליגי בהו שייכי נמי
בהרי זה גיטך ע"מ
שלא תנשתי יין כל יום
ואם או כל יום הוי
פלוגי דהיא הוי דבי
היכי דהתם אמר רב
נחמן ישן היום ואין
חוששין שמא יאמר
למחר נמי נישא הבא
נשאת ביד ולא חוששין
שמא תשתה יין ויבטל
הגט למפרע ובי היכי
דאמר רב יהודה התם
אל יישן היום שמא יאמר
למחר ה"ה הכי נמי הבא
לא תנשתי עדי ויבטל
ל' יום או עדי שבת
אחרו פלוגי שמא תשתה
יין ויבטל הגט למפרע
ולא הוי דלא דמי
דהתם כי אמר קונם עיני
בשינה היום אם אישן
למחר אם יישן למחר לא
חייל עליה שום איסור
שהאיסור לא חייל אלא

[ג'ל]
לאחר מותו: ת"ר הרי
זה גיטך ע"מ שתנשא
לפלוגי הרי זו לא תנשא
לא לו ולא לאחר אלא לו
שמא יאמרו נשיתין
נותרין במתנה הוה ליה
ולאחר [התנאה]
דבעיא לקיימה לתנאה
ואם נשאת לו לא
תצא דמשום נדירה
ואם מפיקין לה ואם
נשאת לאחר תצא
דבעיא לקיימה לתנאה
ואם נתקיים לא תתקיי
תנאה ולא הוה גט:
אחרת קונם עיני בשבת
היום אם אישן למחר
אמר רב יהודה אל יישן
היום שמא יאמר למחר
בשבת עובר על גזירה
למפרע ורב נחמן אמר
ישן היום ואין חוששין
שמא יאמר למחר. עלה
ברעוה לומר דפליגא
דרב יהודה ורב נחמן
דפליגי בהו שייכי נמי
בהרי זה גיטך ע"מ
שלא תנשתי יין כל יום
ואם או כל יום הוי
פלוגי דהיא הוי דבי
היכי דהתם אמר רב
נחמן ישן היום ואין
חוששין שמא יאמר
למחר נמי נישא הבא
נשאת ביד ולא חוששין
שמא תשתה יין ויבטל
הגט למפרע ובי היכי
דאמר רב יהודה התם
אל יישן היום שמא יאמר
למחר ה"ה הכי נמי הבא
לא תנשתי עדי ויבטל
ל' יום או עדי שבת
אחרו פלוגי שמא תשתה
יין ויבטל הגט למפרע
ולא הוי דלא דמי
דהתם כי אמר קונם עיני
בשינה היום אם אישן
למחר אם יישן למחר לא
חייל עליה שום איסור
שהאיסור לא חייל אלא

על מה שישן אמתול וכו' ויהי ויהי
בגירוסין כ"י ואלו מותרין וטובה רב
יישן גם למחר שבין שמואל לו לישן
מיהו והרי שלא יישן ועשה אסור
גמט אשתה יין הייל עליה איסור אשת
ע"מ שתתבאר באיור ע"מ שתתבאר
הלכת כ"י יהודה בן תימא אמר רב
נחמן בר יצחק מתני' נמי דיקא דקתני
כל שאפשר לקיימו בסופו והתנה עליו
סתחילתו אינו אלא כפסליגה בדרבנן
וכשר אבא בן גרמון ע"מ שתתבאר
בשר